

Evert Teunissen, Haagse trainer, vaste spelpatronen, Hans Zoet, Lens en de jeugdtraining

de posthoorn
sport
pim beukema

Vorige week maandagavond. Op het VUC-terrein is een verrassend grote schare voetbaltrainers en andersdenkenden samengeschoold om getuige te zijn van een demonstratieve bijeenkomst, tijdens welk buitengebeuren FC Den Haag-trainer Evert Teunissen en 13 van zijn jeugdige volgelingen de show stelen (die gelukkig diezelfde avond nog wordt teruggevonden). Teunissen heeft zijn interessante en boeiende show opgehangen aan het onderwerp „vaste spelpatronen, technisch en taktisch bekeken”. Ademloos, nou ja, bijna ademloos dan, luisteren kenners en leken naar het verhelderende verhaal van de tijdens deze happening in veler achting stijgende Teunissen, die trouwens zelf - ware hij toehoorder geweest - ongetwijfeld van “een droom van een demonstratie” gewaagd zou hebben. En de dertien talentvolle jongelui doen enthousiast wat hen wordt opgedragen. Aadje Kila: „Nee, dit doen we vrijwillig. We krijgen d'r ook niks voor. Het is gewoon hartstikke leuk om te doen”. Om pakweg kwart over acht, als het donker is geworden, is het feest afgelopen. Aan Jaap Advocaat, trainer van het Zoetermeerse DWO, vraag ik of deze demonstratie aan het doel beantwoord heeft.

Met andere woorden: heeft een trainer bij een eenvoudig doch oprecht amateurkluppie hier wat aan? Jaap: „Je kan zo zien dat deze man helemaal maf is van voetbal. Theoretisch is ie verschrikkelijk goed. Maar wil je, wat we hier gezien hebben, bij een Afdelingsclub brengen, dan heb je daar maanden voor nodig. Als je een bepaalde oefening drie maanden achter elkaar zou doen, dan zeggen de spelers wel: trainer, rot 's effe gauw op! Maar wat hij brengt als training, daar is niks op aan te merken. En je steekt er in elk geval wat van op”.

Gerrie Hup (trainer van het Delftse Full Speed): „Als ik ook zo'n grasveldje heb en zulke mooie ballen, ja, dan zit ik ook elke avond wel goed. Ik zit nou met een gravelveld, dat is uiepan, daar kan je niet op werken. De omstandigheden, dat is alles voor een trainer”. Over velden gesproken: er gaat tijdens deze demonstratie nog wel 's wat mis. Een betaalde voetballer is ook maar een mens. Martin Jol: “Maar dit veld was ook niet best”. Zo zie je maar. Conclusie van Jaap Advocaat: „Ik vind het toch wel interessante avonden”. Gerrie Hup: „Ja natuurlijk, anders mag je helemaal nooit weg...”

Blindelings en met een open oog

Het tweede deel van deze o zo leerzame avond speelt zich - uitsluitend voor de trainers want het is ten slotte een soort clubavond van het Haagse Rayon van de ON van welke landelijke trainersorganisatie Teunissen bestuurslid is - af in de jeugdkantine van VUC. De 49 leden en de 4 bestuursleden ondergaan daar het (opnieuw boeiende) betoog van Evert Teunissen. Voor de liefhebbers hier een paar fragmenten uit dat door voorzitter Frans van der Nolk van Gogh tot „referaat” bevorderde praatje.

- „Er is in het voetbal nooit iets nieuws onder de zon ten aanzien van de oefenvormen. Als wij allemaal in onze kist liggen zal het voetbalveld nog steeds 105 meter Lang zijn en het doel 7 meter 32 breed. Er is wel veel veranderd in de zogenaamde voorbereidingsperiode, in de opbouw van de conditie dus. Vanavond hebben we gesproken over de tweede periode, dus meer op het technisch-taktische vlak. Waarom vaste spelpatronen? Er zit in die hele evolutie ook een gevaar: het verdedigende aspect wint het wat dat betreft duidelijk van het aanvallende. We houden, behalve Ajax, te veel rekening met de tegenstander. En dan een stokpaardje van mij: het Nederlandse voetbal is veel beter dan we denken. Ook het amateurvoetbal is enorm aan het groeien, omdat we met z'n allen bezig zijn geweest de trainersopleiding te verbeteren. We rommelen niet meer wat aan”.

- “In het amateurvoetbal is de technische vaardigheid duidelijk vooruitgegaan. Dat is een gunstige ontwikkeling. Het betekent dat we in de breedte duidelijk sterker worden. Het is nu eenmaal zo

dat het pure talent zich beter in een goed geheel ontwikkelt dan in een slecht geheel. Ik moet wat die vooruitgang betreft wel een uitzondering maken voor het lichaamstechnische gedeelte. We lopen en wenden nog altijd moeilijk in Nederland, we gaan moeilijk omhoog; we hebben teveel tijd nodig om van een voorwaartse in een achterwaartse beweging te komen. Dat geeft natuurlijk moeilijkheden bij een taktische training".

- „Vanuit de vaste spelpatronen moeten we ons richten op de specifieke eigenschappen van het individu. De spelers moeten elkaar blindelings kunnen vinden maar ook voortdurend een open oog hebben voor wat er in het veld gebeurt. Het collectieve is belangrijk en vanuit dat collectieve de geniale inval van het individu".

- „Het materiële aspect wordt steeds belangrijker. Deze jongens deden voor niks mee aan de demonstratie, omdat ze nog jong zijn. Maar normaal vragen ze dan: krijgen we dan morgen vrij? Of: wat krijgen we ervoor? Ook in het amateurvoetbal is het materiële naar voren geslopen. Er mag niet meer verloren worden".

- „Balverlies moet je zoveel mogelijk beperken. Ben je de bal kwijt, dan moet je je rotlopen want de tegenstander is net zo ver als jij. Die kan ook de bal zinvol in de ploeg houden. De huidige trend is: opportuniteit. In het woordenboek lees je achter opportuniteit: handelen naar het ogenblik. Dat lijkt iets negatiefs, maar dat is 't juist niet. Dat ogenblik bepaalt het voetbal. Johan Crujff is zo geniaal omdat ie handelt naar het ogenblik".

Verliezen schijnt met meer te mogen

Als Evert Teunissen uitgepraat is staat bestuurslid John van der Lubbe (VUC) op om Teunissen enkele gevoelvolle woorden en een envelop te overhandigen. Een snort luister- en kijkgeld dus. Vervolgens staat vragen vrij, maar niemand heeft trek. Frans vd NvG verbreekt de stilte:

„Jongens, ik heb tijdens het referaat van Teunissen zo 's de zaal rondgekeken. Ik zou, als ik dat kon veroorzaken, een donderend applaus voor jullie willen laten horen. Voor jullie aandacht.

Mannen, bedankt!" Tranen worden weggepinkt, brokken zakken in de kelen. Van de weeromstuit verzint bestuurslid Van Sas (Wippolder) toch nog een vraag: *“Als je met een groep van 25 man traint en je doet deze oefeningen, dan staan ze zoveel stil. Is daar wat aan te doen?”* Teunissen:

„Ik vind trainen met 28, 29 man niet juist. De trainer is er om de prestaties van de groep op een zo hoog mogelijk peil te brengen. Je kunt wel 28 man bezighouden, maar dat is dan meer speeltuinwerk. Ik geloof dat je de besturen ervan moet overtuigen dat trainen met 28, 29 man niet juist is. Bovendien zijn er in zo'n groep onderlinge kwaliteitsverschillen. Conditietraining kun je nog wel regelen, maar met de geijkte voetbaltraining moeten we af van het principe dat de kwantiteit de kwaliteit overtreft". Frans vdNvG: *“Een beetje behoorlijke amateurclub in Den Haag heeft minstens twee amateurtrainers in dienst".* Op een vraag van Adri de Mos (Wilhelmus) zegt Teunissen: *„Bij trainen is signaleren vaak nog belangrijker dan doceren. We willen de oefenstof primair stellen, we gaan uit van de oefening, maar het doel van de oefening is primair. De oefening zelf is secundair. De oefening gebruik je om jouw elftal datgene bij te brengen wat het tekort komt".* Martin van Vianen (ADO '20): *„Teunissen heeft 't gehad over zo weinig mogelijk balverlies. Ik vind dat we op bepaalde momenten juist meer risico moeten nemen. Ook bij de amateurclubs komt minder publiek. We moeten niet in de eerste plaats naar beter maar naar voor het publiek attractiever voetbal streven".*

Teunissen: *„verliezen schijnt niet meer te mogen. We zijn constant bezig met het analyseren van de tegenstander. We zeggen tegen onze keeper: Als jij de nul houdt kunnen we niet verliezen. We moeten van onze eigen positieve punten durven uitgaan.*

Nu wordt er ineens teveel gevraagd, want Frans vdNvG zegt tegen een volgende vingeropsteker: *„Nog één vraag dan. Denk erom, dit is onze vrije avond, de vrouwen zitten allemaal met de bijl klaar".* Het gaat dan over bewegingsleer, over het „jong geleerd is oud geaan" en het gebrekkige gymnastiekonderwijs op de scholen. Dat is tegen het zere been van een paar leraren lichamelijke opvoeding. Een zich schoolfrik noemende toehoorder protesteert: *“Als een kind van mij een onvoldoende krijgt voor gymnastiek komt er “heus geen ouder naar me toe om te vragen waarom".* En een ander: *„Tja, wat wil je als de meeste gymnastiekonderwijzers hun kinderen alleen maar laten voetballen? Het is toch ook niet gezond dat een jongen die bij ADO voetballt van z'n trainer een briefje meekrijgt dat ie niet aan de gymnastieklessen mag meedoen?"*

Hans Zoet: Lens te hard? “Kom Nou !

Eén van de toch no vele met een trainersdiploma gezegende Haagse heren die maandagavond door afwezigheid schitteren is de heer Hans Zoet. De volgende avond produceert hij een redelijke smoos: „Ik moest gisteravond met mijn jeugdelftal trainen“. Hans Zoet (27) voetbalt in Lenig en Snel 1 en traint ook het B 1-elftal van die club. Lenig en Snel heet sinds kort trouwens Lens. Een nogal toepasselijke naam, naar het schijnt. Als je tegen een fotograaf zegt „ik schop je lens“, is dat tot daarentoe, maar als je dat aan tegenstanders gaat beloven wordt 't minder leuk. Lens schijnt tijdens een paar oefenwedstrijden tamelijk stevig uitgedapt te hebben. Van VUC en van VIOS-zijde vernam ik vrij luid gekanker op het raggen door Lens-spelers in het algemeen en door ausputzer Fortman in het bijzonder. Ruud Fortman doet, ietwat verrast, de zaak af met: „Als je een klas hoger gaat spelen moet je wel steviger gaan voetballen“. En Hans Zoet daarover: „Als je voetbalt moet je dat met, grote inzet doen. Je moet ook incasseren. Uiteraard worden er, als je een grote inzet hebt, wel hard aankomende overtredingen gemaakt, maar dat wij nou zo hard spelen, ach nee. Ik vind 't een beetje kinderachtig dat ze zeggen: o, wat is dat Lens hard. Trouwens, hardheid op zich is toch niet erg? Als 't maar fair gebeurt“.

- Lens is nu tweedeklasser. Er zijn geen nieuwe eerste-elftalspelers bijgekomen. Hoe komt dat?

Hans Zoet: „Ja, hoe komt dat? Er heeft zich kennelijk niemand geroepen gevoeld om bij ons te komen voetballen. Ik vind 't niet zo erg, want met ons huidige spelersmateriaal is echt wel wat te bereiken“.

- Trainer Wim Andriesen is gebleven. Heeft dat jouw instemming?

Hans Zoet: „De trainers in de tweede en derde klas beheersen allemaal hun oefenstof. Wat ik erg belangrijk vind: dat de trainer een bepaalde invloed op het elftal heeft, dat ie saamhorigheid kan creëren. Dat is Anderiesen wel gelukt, en daarom ben ik wel tevreden dat ie blijft“.

- Heeft Lens een ploeg voor de tweede klas?

Hans Zoet: „We zijn gepromoveerd uit de vierde klas, we draaiden gelijk mee aan de top van de derde klas en we promoveerden nu naar de tweede klas. Een topelftal in de derde klas is een behoorlijk elftal dat ook mee kan draaien in de tweede klas. Het is niet zo dat elke tweedeklasser beter is dan elke derdeklasser. Als je een klas hoger speelt moet je wel meer inzet tonen. Het gaat allemaal wat meer moeite kosten, we moeten er gewoon meer voor doen. Da's een logische zaak. Zeker omdat het komende seizoen een slijtageslag zonder weerga wordt, maar ook een ontzettend interessante competitie, door die versterkte promotie. Er zal van de eerste tot en met de laatste wedstrijd keihard gevochten moeten worden. We moeten dus met meer inzet spelen, juist omdat het zo'n zwaar seizoen wordt, maar we moeten niet bewust veel harder gaan spelen. Het één sluit het ander niet uit, maar er zit wel een essentieel verschil in“.

- Jij speelde altijd in de spits. De laatste paar jaar ben je linkervleugelverdediger. Werd dat spelen in de voorhoede jou te vermoeiend of te moeilijk?

Hans Zoet: „Nou nee, ik wilde gewoon wel 's wat anders. Een achterhoedespeler heeft een beter overzicht. Middenveldvoetbal is in feite het leukste. Daar wordt het spel gemaakt, je krijgt daar ook wat meer ruimte. Het vereist wel een hoop techniek en inzicht. Een voorhoedespeler heeft weer de voldoening als ie een goal maakt. Maar ik vind een verdediger niks minder waard dan een aanvaller. In de achterhoede begint de opbouw van je elftal. Als 't daar niet goed gaat kom je nooit aan een aanval toe“.

- Jij bent dus ook jeugdtrainer. Je werkt daarbij met jongens van 15 en 16 jaar. Die knapen trainen wel twee keer per week, maar ik neem aan dat verdere vergelijkingen met het grotemensen-trainen niet opgaan.

Hans Zoet: „Er zijn essentiële verschillen. Bij de seniorentraining gaat het de trainer meer om het resultaat. Een juniorenelftal wil natuurlijk ook resultaten, maar je traint die gasten vooral ook om ze op te leiden tot eerste-elftalspelers. Bij juniorentraining moet je ook aan conditietraining doen. Maar de baltraining komt vaker op het programma voor dan bij de senioren. Speltactisch moet je veel meer vertellen bij die jongens. Dat je uitlegt waarom je iets doet, dat vind ik erg belangrijk. Elke oefening moet je teug kunnen brengen op wedstrijdssituaties. Wat die spel- en wedstrijdssituaties betreft heb je een meer uitgebreide opbouw dan bij de senioren. Bij een senior van een jaar of 25 moet je niet beginnen met hem een bal te laten stoppen of koppen. Bij junioren moet je dat wel doen. Er zijn natuurlijk ontzettend leuke voetballertjes bij, maar het zijn toch de uitzonderingen“.

- Weet jij nou hoever je met je conditietraining kan gaan bij die jongens?

Hans Zoet: „Als jeugdtrainer heb je ten aanzien van de conditietraining een bepaalde verantwoordelijkheid. Het zijn jonge jongens die in ontwikkeling zijn. Daar mag je dus geen rooibouw op plegen. Maar je moet die jongens niet alleen lichamelijk maar ook geestelijk, mentaal dus, trainen. Ook junioren moet je een bepaalde mentaliteit bijbrengen. Door middel van die conditietraining is dat mogelijk. Je moet ze voorbereiden op het zwaardere werk bij de senioren. Je moet ervoor zorgen dat ze serieus en gedisciplineerd trainen. Daar moeten ze aan wennen, anders loopt 't later bij de senioren ook fout".

- Is het moeilijk om die knapen regelmatig naar de training te krijgen?

Hans Zoet: "De opkomst is 90 procent. We hebben een verplichte training. Als iemand niet kan is ie verplicht om bij mij af te schrijven. De meesten kunnen dat zonder bezwaar combineren met hun school. Maar er zijn er natuurlijk ook die daar wel moeilijkheden mee hebben. Als zo iemand afschrijft wordt dat echt wel geaccepteerd, maar 't moet geen smoes worden".

- Jij komt pas van de trainerscursus. Merk jij nou dat je duidelijk anders opgeleid bent dan Anderiesen?

Hans Zoet: „Als trainer werk je vanuit een bepaalde ervaring: Ik geloof niet dat ze slechter trainen, wel dat de oefenstof die je nu op de cursus krijgt uitgebreider is dan vroeger. Daarbij komt dat de systemen zijn veranderd. De oudere trainers hebben zich dat via de praktijk eigen gemaakt, wij hebben dat op de cursus gehad".

Conditie, daar gaat 't om

Omdat in Lens toch nog overwegend p Rooms-Katholieke wijze tegen de bal geschopt wordt is het niet meer dan billijk dat Hans Zoet nu de epiloog voor z'n rekening neemt: „Conditie, dat is het uitgangspunt. Je moet op de eerste plaats conditie hebben, want vanuit die conditie kun je bepaalde technische kwaliteiten toepassen. Als je na een half uur uitgeblust bent kun je niet meer zo goed een bal stoppen als in de eerste vijf minuten".